

Επανέρχεται η αβεβαιότητα λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων, εκτιμά η Eurobank

2022/03/16 10:24 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η διαταραχή του κορωνοϊού δημιούργησε συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας στην οικονομία, επισημαίνει η Eurobank στο πρόσφατο Δελτίο «7 Ημέρες Οικονομία».

Το σοκ σε όρους έντασης, εύρους διάχυσης και διάρκειας ήταν μη αναμενόμενο. Τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις και η κυβέρνηση αναγκάστηκαν, σε σύντομο χρόνο, να προσαρμοστούν και να λειτουργήσουν υπό το καθεστώς των νέων πρωτόγνωρων συνθηκών που δημιούργησε η υγειονομική κρίση.

Αυτό ίσχυσε κυρίως τον πρώτο χρόνο της πανδημίας, όταν ελλείπει του εμβολίου, 1ον τα μέτρα αντιμετώπισης του ιού περιορίζονταν κυρίως στα γενικευμένα lockdowns και 2ον το τοπίο ήταν ομιχλώδες αναφορικά με τον χρονικό ορίζοντα του τέλους της πανδημίας και της επιστροφής στην κανονικότητα.

Τον δεύτερο χρόνο της υγειονομικής κρίσης, η εμβολιαστική εκστρατεία και η προοπτική αξιοποίησης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) οδήγησαν σε σταδιακή-μερική αποκλιμάκωση του βαθμού αβεβαιότητας, το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε, ωστόσο **δεν αποφεύχθηκαν βραχυχρόνιες εξάρσεις, όπως συνέβη με την εμφάνιση της μετάλλαξης Όμικρον** στα τέλη του περασμένου έτους.

Παρά ταύτα, βάσει των εθνικών λογαριασμών της ΕΛΣΤΑΤ για το 4ο τρίμηνο 2021, η αναζωπύρωση της πανδημίας δεν επηρέασε εντόνως την πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Ναι μεν ο τριμηνιαίος πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης της περιόδου Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2021 κατέβασε ταχύτητα στο 0,4% από 2,0% το προηγούμενο τρίμηνο, ωστόσο το εν λόγω αποτέλεσμα προήλθε κυρίως από τη συρρίκνωση της δημόσιας κατανάλωσης (-2,3% QoQ) και την επιβράδυνση των εξαγωγών. Ο ρυθμός ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης παρέμεινε σταθερός (2,0% QoQ) και το σύνολο των επενδύσεων ενισχύθηκε κατά 17,7% QoQ από μείωση 9,3% QoQ το προηγούμενο τρίμηνο.

Στην πρόσφατη 13η Έκθεση των θεσμών για την αξιολόγηση της ελληνικής οικονομίας στα πλαίσια της ενισχυμένης εποπτείας (23 Φεβρουαρίου 2022), οι μακροοικονομικές προβλέψεις που υιοθετούνται για την πορεία του πραγματικού ΑΕΠ και τον πληθωρισμό είναι ίδιες με τις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής (πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης στο 4,9% και 3,5% και πληθωρισμός στο 3,1% και 1,1% για τα έτη 2022 και 2023 αντίστοιχα).

Οι τελευταίες δημοσιεύτηκαν στις 10 Φεβρουαρίου 2022 και βασίζονται στο σύνολο πληροφόρησης μέχρι και την 1η Φεβρουαρίου 2022, δηλαδή προτού ξεσπάσουν οι εχθροπραξίες στο μέτωπο της Ουκρανίας. Αυτός είναι ο λόγος που στην αναφορά τους για τους κινδύνους των προβλέψεων, εστιάζονται κυρίως στην υγειονομική κρίση, ενώ για την άνοδο του κόστους των εισροών διακρίνουν μόνο οριακές αρνητικές συνέπειες στην παραγωγή.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην 13η Έκθεση των θεσμών, η εξέλιξη της πανδημίας αποτελεί συνεχή πηγή αβεβαιότητας, 1ον για τις ταξιδιωτικές αφίξεις και 2ον για την παράταση των επιπτώσεων στην πλευρά της προσφοράς λόγω των διαταραχών στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Ενισχύονται οι κίνδυνοι για τον πληθωρισμό

Οι αναλυτές σημειώνουν ότι γίνεται αντιληπτό ότι μετά τις ραγδαίες γεωπολιτικές-οικονομικές εξελίξεις που πυροδότησε η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία την 24η Φεβρουαρίου 2022, με τις πολεμικές επιχειρήσεις να συνεχίζονται μέχρι σήμερα και την ενεργειακή κρίση να κλιμακώνεται, οι κίνδυνοι, κυρίως για τον πληθωρισμό, άλλα και για τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης στην Ελλάδα (και όχι μόνο), ενισχύονται σημαντικά.

Αυτό είναι πολύ πιθανόν να αποτυπωθεί στις εκτιμήσεις του μέσου όρου της αγοράς που θα δημοσιευτούν στο επόμενο τεύχος του περιοδικού Focus Economics.

Στο τεύχος Μαρτίου 2022, η μέση εκτίμηση της αγοράς για τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης στην Ελλάδα το 2022 ήταν στο 4,5% (4,4% πριν 30 μέρες, 4,4% πριν 60 μέρες, 4,4% πριν 90 μέρες) και για τον πληθωρισμό στο 3,0% (2,6% πριν 30 μέρες, 2,1% πριν 60 μέρες και 1,7% πριν 90 μέρες).

Η ισχυρή και παρατεταμένη αύξηση του κόστους παραγωγής αποτελεί μια αρνητική διαταραχή στην προσφορά και σε θεωρητικό επίπεδο δύναται να προκαλέσει φαινόμενα στασιμοπληθωρισμού.

Σύμφωνα με την πρόσφατη ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ, ο ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα τον Φεβρουάριο 2022 ενισχύθηκε κατά 6,3% YoY (υψηλό 25 ετών) από 5,5% YoY τον Ιανουάριο 2022 και -1,9% YoY τον Φεβρουάριο 2021. Ο αντίστοιχος δείκτης στην Ευρωζώνη αυξήθηκε κατά 5,8% YoY (ιστορικό υψηλό, εκτίμηση Eurostat) από 5,1% YoY τον Ιανουάριο 2022 και 0,9% τον Φεβρουάριο 2021.

Ο πυρήνας πληθωρισμού στην Ελλάδα, δηλαδή η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ

εξαιρουμένων των κατηγοριών της ενέργειας, των τροφίμων, των αλκοολούχων ποτών και καπνού, παρέμεινε σταθερός στο 1,5% YoY τον Φεβρουάριο 2022 (-2,1% YoY τον Φεβρουάριο 2021), ενώ στην Ευρωζώνη ενισχύθηκε στο 2,7% YoY από 2,3% YoY τον Ιανουάριο 2022 (1,1% YoY τον Φεβρουάριο 2021).

Τέλος, σε ό,τι αφορά τις επί μέρους ομάδες αγαθών και υπηρεσιών που συνθέτουν τον γενικό ΕνΔΤΚ, οι υψηλότερες αυξήσεις στην περίπτωση της Ελλάδας τον Φεβρουάριο 2022, καταγράφηκαν στη στέγαση (26,3% YoY, εκτός των ενοικίων περιλαμβάνει την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και άλλων καυσίμων), στις μεταφορές (8,8% YoY περιλαμβάνει την κατανάλωση καυσίμων) και στη διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά 7,2% YoY.

Οι εν λόγω ομάδες αγαθών και υπηρεσιών περιλαμβάνουν υποκατηγορίες ειδών πρώτης ανάγκης (π.χ. συγκεκριμένα τρόφιμα, στέγαση, θέρμανση, μετακίνηση), με αποτέλεσμα να έχουν υψηλότερη βαρύτητα στο καλάθι των νοικοκυριών που ταξινομούνται σε χαμηλά εισοδηματικά κλιμάκια. Αυτό **καθιστά αναγκαία την κρατική παρέμβαση**, η οποία ωστόσο πρέπει να είναι στοχευμένη και αποτελεσματική.

Λαμβάνοντας υπόψιν τις τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις, τις παρατηρήσεις του ΕνΔΤΚ τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο 2022 και τη θετική επίδραση βάσης του 5μηνου Ιαν-Μαϊ 2021 (μέση ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ κατά -1,7% YoY), ο πληθωρισμός στην Ελλάδα (και όχι μόνο) αναμένεται να διατηρηθεί σε ιστορικά υψηλά επίπεδα τους επόμενους μήνες με αποτέλεσμα την ανοδική αναθεώρηση των προβλέψεων για τον μέσο ετήσιο πληθωρισμό το 2022.

Η εν λόγω εξέλιξη θα έχει επιπτώσεις για την πραγματική ιδιωτική κατανάλωση, λόγω των αρνητικών επιδράσεων στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Ο παράγοντας του χρόνου είναι πολύ σημαντικός, καθότι όσο οι τιμές ενέργειας διατηρούνται στα τρέχοντα υψηλά επίπεδα (κυρίως εισαγόμενος πληθωρισμός), αυξάνεται ο κίνδυνος να εμφανιστούν φαινόμενα στασιμοπληθωρισμού.